

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Valah)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Muruianu, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Svetlana Colodi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Colodi
împotriva lui Alexandr Cudreavțev, intervenient principal Consiliul mun. Chișinău
cu privire la partajarea bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 iulie 2016, Svetlana Colodi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Alexandr Cudreavțev cu privire la partajarea în natură a casei de
locuit individuale, amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXX, nr. cadastral
XXXXXX.245, între coproprietarii Alexandr Cudreavțev și Svetlana Colodi (f.d.
4-5 vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că conform certificatului de moștenitor legal,
eliberat de notarul de stat Aliona Teleucă, înregistrat cu nr. 1533 din 25 februarie
2009, se atestă faptul că moștenitor al întregii averi a Mariei Cudreavțeva, decedată
la 30 martie 2008, este fiica Svetlana Colodi, născută la 11 decembrie 1962.

Reclamanta a specificat că averea succesorală constă din ½ cotă-parte din
bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, compus din casă de locuit
individuală.

A menționat că certificatul de moștenitor legal enunțat, a fost înregistrat la
Oficiul Teritorial Chișinău la data de 25 februarie 2009.

A afirmat că conform informației din Registrul bunurilor imobile, dreptul de
proprietate asupra casei de locuit individuale nr. cadastral XXXXXX.245.01, cu
suprafața de 107.1 m.p., aparține câte ½ cotă parte lui Alexandr Cudreavțev și
Svetlanei Colodi, iar terenul cu destinația pentru construcții nr. cadastral
XXXXXX.245, pe care este amplasată construcția cu suprafața de 0,0636 ha, se
află în posesie.

De altfel, reclamanta a precizat că după obținerea dreptului de proprietate
asupra ½ cotă-parte ideală din bun, au început problemele cu Alexandr
Cudreavțev, care-i este frate, acesta sub diferite pretexte nepermițându-i să se
folosească de ½ de cotă-parte ce-i revine Svetlanei Colodi, iar încercările de a
soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu succes.

Reclamanta a invocat că Alexandr Cudreavțev în mod abuziv, pe partea sa de teren, construiește neautorizat diferite anexe, întră în mod abuziv în beciul de care se folosește reclamanta, instalând un alt lacăt, iar tot gunoiul care rămâne de la construcții, îl depozitează în fața curții Svetlanei Colodi.

Prin încheierea protocolară din 18 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a atras în proces Consiliul mun. Chișinău în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 205, vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei, Svetlana Colodi a depus cerere de majorare a pretențiilor acțiunii, indicând în calitate de intervenient principal Consiliul mun. Chișinău (f.d. 150-151, vol. I).

În motivarea cererii de majorare a pretențiilor acțiunii, Svetlana Colodi a indicat că conform raportului de expertiză nr. 438 din 23 noiembrie 2017, la variantele posibile de partajare a casei individuale de locuit propuse de către expert, s-a stabilit și modalitatea de folosință a terenului în cazul partajării casei individuale de locuit.

Mai mult, a menționat că conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 9/4-36 din 26 septembrie 2017 cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra lotului de pământ din str. XXXXXX, a fost autentificat Svetlanei Colodi și lui Alexandr Cudreavțev, dreptul de proprietate comună, conform cotelor-părți deținute din imobil, de $\frac{1}{2}$ și respectiv $\frac{1}{2}$ asupra lotului de pământ cu suprafața de 595 m.p. din str. XXXXXX, destinat pentru deservirea și exploatarea casei de locuit particulare.

În acest sens, reclamanta a afirmat că are dreptul de posesie, folosință și dispoziție asupra $\frac{1}{2}$ din lotul de teren cu nr. cadastral XXXXXX.245, însă Alexandr Cudreavțev îi împiedică accesul la partea sa din bun, aceasta fiind lipsită de atributele de posesie și folosință a dreptului de proprietate.

Așadar, Svetlana Colodi a solicitat suplimentar partajarea în natură a lotului de teren amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, nr. cadastral XXXXXX.245, cu suprafața de 595 m.p., între coproprietarii Alexandr Cudreavțev și Svetlana Colodi.

Ulterior, Svetlana Colodi a depus cerere de concretizare a pretențiilor acțiunii împotriva lui Alexandr Cudreavțev, indicând în calitate de intervenient principal Consiliul mun. Chișinău și reiterând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată depusă inițial și în cererea de majorare a pretențiilor acțiunii (f.d. 218-219 vol. I).

A solicitat, în urma majorării și concretizării pretențiilor din acțiune, partajarea în natură a casei de locuit individuale, amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXX, nr. cadastral XXXXXX.245.01, între coproprietarii Alexandr Cudreavțev și Svetlana Colodi, prin atribuirea în proprietatea Svetlanei Colodi a următoarelor odăi: odaia cu nr. 1 - cu suprafața de 8,5 m.p., nr. 4 - cu suprafața de 11,4 m.p., nr. 16 - cu suprafața de 9,9 m.p., nr. 5 - cu suprafața de 2,4 m.p., nr. 6 - cu suprafața de 1,7 m.p., odaia cu nr. 2 - cu suprafața de 14.8 m.p., cu respectarea condiției: spargerea peretelui dintre încăperile nr. 2 și nr. 16 și montarea ușii și înzidirea golului dintre încăperile nr. 2 și nr. 3 și atribuirea în proprietatea lui Alexandr Cudreavțev restul odăilor din casa amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXX, conform raportului de expertiză nr. 438 din 23 noiembrie 2017, elaborat în baza încheierii din 25 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, atribuirea beciului nr. 6, cu suprafața de 3,6 m.p. în proprietatea Svetlanei Colodi, cu achitarea valorii bănești a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea beciului

nr. 6 din mun. Chişinău, str. XXXXXX, în sumă de 4 093,50 de lei lui Alexandr Cudreavţev; partajarea în natură a lotului de teren amplasat în mun. Chişinău, str. XXXXXX, nr. cadastral XXXXXX.245, cu suprafaţa de 595 m.p. între coproprietarii Alexandr Cudreavţev şi Svetlana Colodi, cu atribuirea în proprietatea Svetlanei Colodi, Partea II - 297,5 m.p. sectorul de teren marcat de punctele: 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19, şi lui Alexandr Cudreavţev, Partea I - 297,5 m.p. sectorul de teren marcat de punctele: 5- 6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-5, conform raportului de expertiză nr. 30 din 13 noiembrie 2018, elaborat în baza încheierii din 08 august 2018 a Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Prin hotărârea din 21 iunie 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru s-a admis parţial acţiunea înaintată de Svetlana Colodi. S-a partajat în natură între Svetlana Colodi şi Alexandr Cudreavţev casa de locuit individuală cu nr. cadastral XXXXXX.245.01; lotul de teren pentru construcţii cu suprafaţa de 595 m.p. (0,0595 ha), cu nr. cadastral XXXXXX.245, amplasate în mun. Chişinău, str. XXXXXX, şi anume s-au atribuit în proprietatea Svetlanei Colodi încăperile/ odăile cu numerele şi suprafeţele: nr. 1 (8,5 m.p.), nr. 4 (11,4 m.p.), nr. 5 (2,4 m.p.), nr. 6 (1,7 m.p.), nr. 16 (9,9 m.p.) şi sectorul de teren cu suprafaţa de 297,50 m.p., marcat cu punctele: 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-1; s-au atribuit în proprietate lui Alexandr Cudreavţev încăperile/ odăile cu numerele şi suprafeţele: nr. 2 (14,8 m.p.), nr. 3 (15,6 m.p.), nr. 7 (13,5 m.p.) şi sectorul de teren cu suprafaţa de 297,50 m.p., marcat cu punctele: 5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-5. S-a încasat de la Alexandr Cudreavţev în beneficiul Svetlanei Colodi cheltuielile de judecată privind taxa de stat în mărime de 15666,43 de lei, cheltuielile de asistenţă juridică în sumă de 5 000 de lei şi cheltuielile de expertiză judiciară în sumă de 6 300 de lei, în total 26 966,43 de lei. În rest, acţiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Alexandr Cudreavţev în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 15 666,43 de lei.

La 12 iulie 2019 şi la 01 octombrie 2019, Svetlana Colodi a declarat apel împotriva hotărârii primei instanţe, prin care a solicitat casarea acesteia, în partea modalităţii de partajare a casei locuit cu nr. cadastral XXXXXX.245.01 şi în partea acţiunii respinse privind atribuirea în proprietate a beciului nr. 6, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acţiunii.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău s-a respins apelul declarat de Svetlana Colodi şi s-a menţinut hotărârea din 21 iunie 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Svetlana Colodi împotriva lui Alexandr Cudreavţev, intervenient principal Consiliul mun. Chişinău cu privire la partajarea bunurilor imobile şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel, prin prisma art. 46 alin. (1) din Constituţia RM, art. 7 alin. (1) şi (2), 315, 316, 344-347, 357, 361, a considerat neîntemeiat apelul declarat, concluzionând în sensul respingerii acestuia şi menţinerii hotărârii primei instanţe.

Colegiul civil a reţinut că prima instanţă, în susţinerea concluziei privind necesitatea admitterii parţiale a acţiunii înaintată de Svetlana Colodi a invocat faptul că încăperile 9-15 şi beciul nr. 6 au fost construite în lipsa autorizaţiei de construire, iar atribuirea acestora în proprietatea părţilor, ar constitui arogarea de către instanţa de judecată a unor atribuţii, care prin Lege sunt atribuite altor organe.

În contextul situației de fapt constatată în speță și a normelor de drept citate, Colegiul civil a considerat întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii parțiale a acțiunii înaintată de Svetlana Colodi.

Colegiul a reținut că construcția cu nr. cadastral XXXXXX.245.01 – casa de locuit lit. A, amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXX, are o suprafață la sol de 73,4 m.p., iar suprafața totală interioară, inclusiv suprafața locuibilă, este de 50,3 m.p., potrivit certificatului despre rezultatele inspectării bunului imobil nr. 0100/17/96721 din 03 noiembrie 2017, întocmit de OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” și planului actualizat la 03 noiembrie 2017 a reprezentării părților componente ale clădirilor bunului imobil amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXXX (f.d. 230-231, vol. I).

Conform aceluiași înscrisuri, veranda lit. a, are o suprafață la sol de 12 m.p., iar suprafața totală interioară constituie 9.9 m.p.

Conform mențiunilor de înscrisurile date, ½ din veranda lit. „a” este demolată fără autorizație de desființare, în locul căreia a fost mărită în suprafață casa de locuit lit. A, în rezultat fiind mărită în suprafață locativa nr. 2. În anexa lit. A1, bucătăria nr. 7 este mărită în suprafață din contul fostului coridor nr. 8; ½ din veranda înregistrată lit. a este reamenajată bucătăria nr. 16. Anexele A2; A3, A4, mansarda, garajul (03) lit.5, șurele/magazie (04) nr.8, (05) nr.9 și beciurile nr.6 și nr.7 sunt construite fără autorizație.

Astfel, în rezultatul reconstrucției neautorizate, construcția cu nr. cadastral XXXXXX.245.01, are suprafața la sol de 188,1 m.p., iar suprafața totală interioară este de 191,8 m.p., inclusiv suprafața locativă de 93,7 m.p.

În sensul dat, Colegiul a notat că recunoașterea dreptului de proprietate și înregistrarea construcțiilor neautorizate, constituie substituirea de către instanța de judecată a atribuțiilor organelor competente, în aprecierea unor aspecte ce țin de interesul public, asigurarea calității în construcție, corespunderea imobilului neautorizat cerințelor de exploatare a acestora, aspecte care sunt stabilite de Legea privind calitatea în construcții nr. 721 din 02 februarie 1996 și Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010, precum și de alte acte normative incidente.

Or, pentru a partaja unui bun, este necesar inițial să fie dobândit și recunoscut dreptul de proprietate asupra bunului dat, iar dreptul de proprietate asupra imobilelor cu destinație locativă, se consideră dobândit în momentul înregistrării de stat în Registrul bunurilor imobile.

În acest sens, Colegiul a considerat că la caz relevanță prezintă prevederile art. 290 alin. (1) Cod civil în coroborare cu prevederile art. 321 alin. (2) Cod civil, care statuează că dreptul de proprietate și alte drepturi reale asupra bunurilor imobile, grevările acestor drepturi, apariția, modificarea și încetarea lor sunt supuse înregistrării de stat. În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Așadar, în condițiile în care din materialul probator administrat în cauză s-a stabilit că anexele A2; A3, A4, mansarda, garajul (03) lit. 5, șurele/magazie (04) nr. 8, (05) nr. 9 și beciurile nr. 6 și nr. 7, au fost construite de Alexandr Cudreavțev fără autorizație în acest sens, instanța de judecată nu poate recunoaște dreptul de proprietate asupra lor, și respectiv, nu le poate supune partajării. Or, dreptul de proprietate asupra acestor construcții, nu a fost supus înregistrării de stat și prin urmare, dreptul de proprietate asupra acestora nu a fost dobândit.

Pe cale de consecință, Colegiul civil a conchis că prima instanță, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a partaja între coproprietari, casa de locuit individuală amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXX, ținând cont de suprafața acesteia fără a include construcțiile edificate fără autorizație de construire, conform calculelor variantei de partaj propusă în raportul de expertiză nr. 438 din 23 noiembrie 2017, în varianta I – fără includerea în suprafața totală a casei de locuit a anexelor construite neautorizat.

Din motivele expuse, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a respins și pretenția Svetlanei Colodi privind atribuirea în proprietatea sa a beciului nr. 6, cu achitarea valorii bănești a ½ cotă-parte din valoarea beciului nr. 6 din mun. Chișinău, str. XXXXXX, în sumă de 4093,5 de lei lui Alexandr Cudreavțev, având în vedere că s-a constatat că beciul nr. 6 la fel a fost construit de către Alexandr Cudreavțev în lipsa autorizației de construcție, dreptul asupra acestuia nefiind înregistrat în mod stabilit de legislația în vigoare.

Subsidiar, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apelantei precum că hotărârea primei instanțe este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de fond nu a cercetat și nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei și a aplicat greșit normele de drept material. În acest context, Colegiul civil a notat că apelanta nu a indicat care circumstanțe ale cauzei nu au fost constatate de instanța de fond și care norme de drept material au fost aplicate greșit de către instanța de fond. Totodată, apelanta nu a invocat care concluzii ale instanței vin în contradicție cu circumstanțele cauzei, aceasta reiterând în mod abstract temeiurile de declarare a apelului, fără a le motiva.

La 28 ianuarie 2020, Svetlana Colodi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acestora cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei, cărora le-a fost deja dată o apreciere corectă, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 noiembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 09 decembrie 2019 (f.d. 104, Vol. II), or, la actele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 28 ianuarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 12 februarie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-482/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 121, Vol. II).

Conform avizului de recepție, intimații au recepționat copia recursului la data de 14 februarie 2020 (f.d. 122-124, Vol. II) și la 10 martie 2020 Alexandru Cudreavțev a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Svetlana Colodi, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Svetlana Colodi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către

instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Svetlana Colodi, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Svetlana Colodi, împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat